

Sag T-251/00 DEP

Lagardère SCA og Canal+ SA mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Fastsættelse af sagsomkostninger«

Rettens kendelse (Tredje Udvidede Afdeling) af 7. december 2004 II - 4221

Sammendrag af kendelse

- 1. Retspleje — sagsomkostninger — fastsættelse — udgifter, der kan kræves erstattet — begreb — udgifter afholdt af parterne under den fase, der gik forud for sagens anlæggelse — ikke omfattet
[Rettens procesreglement, art. 91, litra b)]*
- 2. Retspleje — sagsomkostninger — fastsættelse — omstændigheder, der skal tages i betragtning
[Rettens procesreglement, art. 91, litra b)]*

3. *Retspleje — sagsomkostninger — fastsættelse — omstændigheder, der skal tages i betragtning — behandling af et nyt og vigtigt retsspørgsmål*
[Rettens procesreglement, art. 91, litra b)]
4. *Retspleje — sagsomkostninger — fastsættelse — omstændigheder, der skal tages i betragtning — spørgsmål, der allerede blev rejst under den administrative procedure — samarbejde mellem sagsøgerne*
5. *Retspleje — sagsomkostninger — fastsættelse — udgifter, der kan kræves erstattet — nødvendige udgifter afholdt af parterne — udgifter til fremsendelse af processkrifter — betingelser*
[Rettens procesreglement, art. 43, stk. 6, art. 91, litra b), og art. 102, stk. 2]

1. Det følger af artikel 91, litra b), i Rettens procesreglement, at de udgifter, der kan kræves erstattet, både er begrænset til de udgifter, der er afholdt med henblik på sagens behandling ved Retten, og til udgifter, som var nødvendige i denne forbindelse.

net have til formål at undgå et søgsmål for Retten.

(jf. præmis 21 og 22)

I denne forbindelse skal de udgifter, som sagsøgerne har medregnet i forbindelse med skriftvekslinger med Kommissionens tjenestegrene som følge af vedtagelsen af den i hovedsagen anfægtede beslutning og før sagens anlæggelse, anses for at være udgifter, der ikke kan kræves erstattet. Procesreglementets artikel 91 tilsigter nemlig med »sagens behandling« alene sagens behandling for Retten, med undtagelse af fasen forud herfor, uafhængigt af, at et møde med Kommissionens tjenestegrene har kun-

2. Fællesskabets retsinstanser er ikke kompetente til at fastsætte de beløb, som parterne skal udrede i honorarer til deres egne advokater, hvorimod de kan fastsætte den del af disse beløb, der kan søges godtgjort hos den part, som idømmes sagens omkostninger. Når Retten tager stilling til en begæring om fastsættelse af sagsomkostninger, skal den derfor ikke tage hensyn til en national tarif for advokaters salærer eller til en eventuel aftale herom mellem den pågældende part og dennes befuldmægtigede eller advokater.

Da der ikke findes fællesskabsretlige bestemmelser om fastsættelse af salærer,

er Fællesskabets retsinstanser frit stillet ved deres vurdering af de foreliggende oplysninger, idet de dog skal tage hensyn til sagens genstand og karakter, dens betydning efter fællesskabsretten og dens sværhedsgrad, såvel som til den arbejdsbyrde, som de pågældende befuldmægtigede og rådgivere har båret i forbindelse med sagen, samt til parternes økonomiske interesse i sagen.

4. Hvad angår omfanget af det arbejde, der er udført i forbindelse med hovedsagen, kan Fællesskabets retsinstanser tage hensyn til den omstændighed, at visse af de af sagsøgerne påberåbte anbringender allerede havde været genstand for en meningsudveksling under den administrative procedure for Kommissionen, og at sagsøgernes advokater således allerede nødvendigvis havde et indgående kendskab til de rejste spørgsmål som følge af deres deltagelse i denne anden procedure.

(jf. præmis 23 og 24)

3. Hvad angår hovedsagens genstand og karakter samt dens betydning efter fællesskabsretten, kan behandlingen af et nyt og vigtigt retsspørgsmål, som ikke var blevet fremsat under den administrative procedure for Kommissionen, og som har tilknytning til et område, med hensyn til hvilket Kommissionen under proceduren i hovedsagen redegjorde for og offentliggjorde sin nye politik, berettiget til medvirken af højt specialiserede advokater, som nødvendiggør et stort antal arbejdstimer til meget høje saler-satser og at parterne er repræsenteret af flere advokater.

I øvrigt kan Fællesskabets retsinstanser tage hensyn til, at sagsøgerne samarbejdede med henblik på udfærdigelsen af stævningen og de øvrige processkrifter ved at indgive disse i fællesskab og ikke ved særskilte dokumenter, selv om hver af sagsøgerne var repræsenteret ved forskellige advokater, og selv om der tilsyneladende ikke var indgået nogen formel aftale om fordeling af opgaverne mellem disse, og således finde, at den fælles indlevering af stævningen har kunnet reducere den tid, som advokaterne for hver af sagsøgerne bl.a. har anvendt på forberedelsen og udarbejdelsen af processkrifterne. Fællesskabets retsinstanser kan imidlertid ligeledes tage hensyn til, at sagsøgerne ved at samarbejde på denne måde har nedsat modpartens og ligeledes Fællesskabets retsinstansers arbejdsudgifter betydeligt.

(jf. præmis 26)

(jf. præmis 29 og 30)

5. Ved vurderingen af nødvendigheden af udgifterne til fremsendelse af processkrifter og andre dokumenter til Retten, har Retten taget hensyn til for det første, at der findes sikre og lidet bekostelige måder at fremsende nævnte dokumenter, for det andet, at der i artikel 102, stk. 2, i Rettens procesreglement er foreskrevet en frist under hensyn til afstanden for at muliggøre en fremsendelse via konventionelle og lidet bekostelige måder, og endelig, at proces-

reglementets artikel 43, stk. 6, indeholder mulighed for at fremsende processkrifter via moderne kommunikationsmidler, navnlig pr. fax, såfremt de underskrevne originaleksemplarer af processkrifterne indleveres til Justitskontoret senest ti dage senere.

(jf. præmis 34)